

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«   »

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХУВАННЯ

для студентів

спеціальності

073 Менеджмент

освітньо-професійної програми

Організація виробництва

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307985	
Програма № <u>36.26/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>[Signature]</u> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« »	20 <u>24</u> р.

Київ-2024

Розробник: Пурденко Олена Анатоліївна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Пурденко Олена Анатоліївна

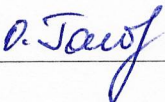
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 03 » січня 2024 року № 6

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

« _____ » _____ 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 / 90
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо функціонування системи страхування в Україні.

Завдання – сформувати цілісне уявлення про сутність та потребу страхової послуги; обов'язковий та добровільний характер страхових послуг; правове забезпечення ринку страхових послуг; цивілізоване ставлення до особистого та колективного майна, власного здоров'я і життя, відповідальності перед третіми особами.

У студента повинні бути сформовані такі предметні компетентності:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК8	Здатність планувати діяльність організації з урахуванням можливих ризиків, обирати оптимальні страхові послуги	1 - 18
<i>Предметні компетентності</i>		
	використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних завдань в сфері страхування	1 - 18
	знати механізм функціонування фінансового ринку	1 - 18
	вміти використовувати законодавчі та нормативні документи з питань страхування	1 - 18
	виконувати контрольні функції у сфері страхування	1 - 18
	демонструвати знання про страхові послуги як товар страхового ринку	7 - 18
	демонструвати знання про особливості процесу реалізації страхових послуг	1 - 18
	демонструвати уміння укладати страхові угоди	5
	розрізняти особливості сфер страхування: страхування життя, страхування від нещасних випадків, медичне страхування	7 - 9
	демонструвати знання щодо особливостей страхування майна і відповідальності підприємств	7 - 11
	демонструвати знання про страхування кредитних та фінансових ризиків	12
	визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права та обов'язки, коло об'єктів страхування, винятки та застереження	1 - 4
	групувати страхові ризики, визначати страхову оцінку об'єкту страхування	3

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студентка/студент:

- демонструє знання форм страхування при виборі страхових полісів орієнтованих на різні сфери діяльності підприємства, аналізує ступінь ризику (ПРН 12);
- застосовує професійно-профільні знання у сфері страхування;
- діє ефективно та самостійно у нестандартних ситуаціях, використовуючи набуті фахові знання;
- застосовує компетентності, набуті при вивченні спеціалізованих фахових дисциплін, в процесі розв'язання практичних задач;
- самостійно вивчає та слідкує за змінами в законодавчій базі України;
- аналізує фактори, що впливають на формування попиту на страхові послуги;
- пояснює порядок дій при настанні страхового випадку;
- виконує порівняльний аналіз довгострокового страхування життя та ризикових видів особистого страхування;
- демонструє уміння складати та здійснювати супровід страхової угоди;
- пояснює причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні;
- визначає страхові суми та страхове відшкодування при страхуванні майнових ризиків та відповідальності;
- визначає страхові суми та страхове відшкодування при страхуванні кредитних та фінансових ризиків;
- визначає коло суб'єктів страхових відносин, їх права та обов'язки, коло об'єктів страхування, винятки та застереження.
- використовує методику розрахунку збитків та відшкодування при добровільному та обов'язковому страхуванні майна;
- пояснює методику розрахунку страхових тарифів для страхування життя, встановлює страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг;
- складає перелік майна громадян, що покривається і не покривається страховим захистом;
- визначає вартісні параметри страхових послуг, що захищають майнові інтереси власників майна;
- демонструє здатність захистити свої права як страхувальника при порушенні умов страхової послуги.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		Самостійна
		Лекції	Семінари	
<i>Змістовий модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками</i>				
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	4	2		8
Тема 2. Класифікація страхування	5	2		
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	5	2		
Тема 4. Страхова організація	4		2	8
Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди	5		2	
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	5	2		
Модульний контроль 1	2			
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	16
<i>Змістовий модуль 2. Особисте та майнове страхування</i>				
Тема 7. Страхування життя та пенсій	4	2		6
Тема 8. Страхування від нещасних випадків	4	2		
Тема 9. Медичне страхування	4		2	
Тема 10. Страхування майна юридичних та фізичних осіб	6	2	2	6
Тема 11. Страхування транспортних засобів та вантажів	6	2	2	
Тема 12. Страхування кредитних та фінансових ризиків	4		2	
Модульний контроль 2	2			
Разом за змістовим модулем 2	30	8	8	12
<i>Змістовий модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика</i>				
Тема 13. Страхування загальної цивільної відповідальності	4	2		7
Тема 14. Страхування відповідальності на транспорті	4	2		
Тема 15. Перестраховання	5		2	
Тема 16. Визначення страхових тарифів	6	2	2	7
Тема 17. Доходи, витрати та прибуток страховика	4		2	
Тема 18. Фінансова надійність страховика	5		2	
Модульний контроль 3	2			
Разом за змістовим модулем 3	30	6	8	14
Усього	90	22	20	42

* - з урахуванням модульних контрольних робіт (6 год).

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування.

Сутність страхової послуги. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг. Значення маркетингу в основній діяльності страхових компаній. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг. Особливості реалізації страхових послуг

Ключові слова: страхова послуга, ліцензія, страховий маркетинг, брокер, агент.

Література: [1 - 11].

Тема 2. Класифікація страхування

Класифікація страхування: за об'єктами страхування, за формам проведення страхування, за сферами діяльності або спеціалізацією страховика, за родом небезпеки страхових ризиків, за статусом страхувальника, за статусом страховика.

Ключові слова: особисте страхування, майнове страхування, страхування відповідальності, обов'язкове страхування, добровільне страхування.

Література: [1 - 11].

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику та його основні характеристики. Види ризиків та їх оцінка. Управління ризиком. Тарифна ставка: структура та методи розрахунку.

Ключові слова: ризик, ризик-менеджмент, страховий ризик, страховий тариф, страховий платіж, страхова сума, страхова оцінка, ступінь ризику.

Література: [1 - 11].

Тема 4. Страхова організація

Місце страхових компаній у ставленні та розвитку страхового ринку. Види страхових компаній і порядок їх створення. Стратегія страхової компанії. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. Органи управління страховою компанією та їхні функції. Об'єднання страховиків та їхні функції.

Ключові слова: страховик, страхувальник, ліцензія, страховий ринок, страхова компанія.

Література: [1 - 11].

Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Страхова угода та її основні етапи. Заява про страхування: форма подання, зміст, значення. Психологічна і фізична небезпека у страхуванні. Договір страхування та його зміст, взаємозв'язок з правилами страхування. Договір страхування і страховий поліс: співвідношення між ними. Страховий сертифікат. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків.

Ключові слова: угода, договір, поліс, сертифікат, заява.

Література: [1 - 11].

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Правове забезпечення страхування. Структура, завдання та функції органів державного нагляду за страховою діяльністю. Страховий нагляд у країнах Європейського союзу. Напрями вдосконалення державної політики в галузі страхування

Ключові слова: закон, акт, органи державного нагляду.

Література: [1 - 11].

Змістовний модуль 2. Особисте та майнове страхування

Тема 7. Страхування життя та пенсій

Сутність, види, об'єкти й суб'єкти страхування життя. Страхові випадки, страхова сума й терміни страхування. Особливості окремих видів страхування життя.

Ключові слова: страхування життя, страхові випадки, страхова сума, страхування на випадок смерті, страхування на дожиття, страхування дітей до одруження.

Література: [1 - 11].

Тема 8. Страхування від нещасних випадків

Поняття, страхові випадки, суб'єкти й об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності страховика, страхова сума й строк страхування. Страхова премія й страхові тарифи. Порядок дій сторін договору страхування при страховому випадку. Організаційні форми й види страхування від нещасних випадків. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті.

Ключові слова: особисте страхування, нещасний випадок, індивідуальне страхування, колективне страхування.

Література: [1 - 11].

Тема 9. Медичне страхування

Загальна характеристика медичного страхування та аналіз основних його систем. Форми медичного страхування. Програми добровільного медичного страхування деяких українських страхових компаній. Колективне медичне страхування. Умови медичного страхування осіб, що від'їжджають за кордон.

Ключові слова: медична реформа, ургентна (швидка) медична допомога, стаціонарне лікування, амбулаторно-поліклінічне лікування.

Література: [1 - 11].

Тема 10. Страхування майна юридичних та фізичних осіб

Предмети й об'єкти, страхові ризики й суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності страховика, страхова сума й строк страхування майна. Страхова премія й страхові тарифи. Порядок дій страхувальника й страховика при страховому випадку. Порядок розрахунку розміру збитку й виплати страхового відшкодування.

Ключові слова: майно фізичних осіб, майно фізичних осіб, страхові випадки.

Література: [1 - 11].

Тема 11.Страховання транспортних засобів та вантажів

Види й склад транспортних засобів, прийнятих на страхування. Страхові ризики, суб'єкти й об'єкти страхування транспортних засобів. Основні поняття й особливості страхування вантажів. Обсяг страхової відповідальності страховика, страхова сума й строк страхування. Страхова премія й страхові тарифи. Порядок дій страхувальника й страховика при страховому випадку. Порядок розрахунку розміру збитку й виплати страхового відшкодування.

Ключові слова: каско, кагро, експедитор, страхове відшкодування, ДТП.

Література: [1 - 11].

Тема 12. Страховання кредитних та фінансових ризиків

Сутність та види страхування кредитних ризиків. Асортимент страхових послуг, які забезпечують страховий захист майнових інтересів кредиторів. Страховий захист фінансових ризиків. Страховання депозитів та формування системи депозитного страхування в Україні.

Ключові слова: депозит, кредит, інвестиції, заборгованість.

Література: [1 - 11].

Змістовний модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика

Тема 13. Страховання загальної цивільної відповідальності

Юридичні поняття відповідальності та підстави для її страхування. Поліси страхування загальної цивільної відповідальності. Страхування відповідальності виробника за якість продукції, роботодавця, за екологічне забруднення. Обов'язкове страхування відповідальності власників собак. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності зброю.

Ключові слова: цивільна відповідальність, власники зброї, власники собак, якість продукції.

Література: [1 - 11].

Тема 14. Страховання відповідальності на транспорті

Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Страхування відповідальності перевізника вантажів.

Ключові слова: цивільна відповідальність, транспортний засіб, вантаж, експедитор.

Література: [1 - 11].

Тема 15. Перестраховання

Сутність перестраховання та його класифікація. Історія виникнення перестраховання. Функції перестраховання. Перестраховання, як основа забезпечення фінансової стійкості страхових організацій. Види договорів перестраховання. Порядок здійснення перестраховальних операцій. Посередники на страховому ринку.

Ключові слова: перестраховання, договір перестраховання, цедент, цесіонер, цесія.

Література: [1 - 11].

Тема 16. Визначення страхових тарифів

Суть, особливості та завдання актуарних розрахунків. Склад, структура та методика побудови страхових тарифів з майнового страхування. Види страхових внесків (премій, платежів). Показники актуарних розрахунків, що характеризують фінансову стійкість страхових операцій. Особливості актуарних розрахунків у страхуванні життя.

Ключові слова: актуарій, актуарні розрахунки, страховий тариф.

Література: [1 - 11].

Тема 17. Доходи, витрати та прибуток страховика

Склад та економічний зміст доходів страховика. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Прибуток страховика та його розподіл. Порядок сплати страховиками податків. Розподіл та використання чистого прибутку страховика.

Ключові слова: дохід страховика, витрати страховика, прибуток страховика.

Література: [1 - 11].

Тема 18. Фінансова надійність страховика

Поняття фінансової надійності. Страхові резерви. Інвестиційна політика страховика. Оцінка платоспроможності страховика.

Ключові слова: страховий резерв, фінансова діяльність страховика, інвестиції.

Література: [1 - 11].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є рівень розвитку їх компетентностей.

Формами оцінювання можуть бути:

- виконання завдань практичного змісту;
- врахування особистих досягнень при опануванні змісту статистичних процесів та явищ;
- взаємоконтроль студентів у парах або групах та самооцінка.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною шкалою

Критерії оцінювання відповіді на семінарському занятті

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання / відповідь розпочата чи взагалі відсутня

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень знаннєвого та діяльнісного складників компетентності студента та відповідний бал.

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	1	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	51	-	73	-	72
Максимальна кількість балів: 196							
Розрахунок коефіцієнта: 1,96							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студента містить результати проектної діяльності в межах курсу та відображає рівень навчальної компетентності.

Мета самостійної роботи: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст самостійної роботи: завершена проектна теоретично-практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі компетентностей, набутих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Страхова організація	8	5
2.	Порядок укладання та ведення страхової угоди	8	5
3.	Страховання життя та пенсій	6	5
4.	Медичне страхування	6	5
5.	Визначення страхових тарифів	7	5
6.	Доходи, витрати та прибуток страховика	7	5

Самостійна робота оцінюється за 5 бальною шкалою.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль, який проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен. Для контролю знань студентів на екзамені розроблено і затверджено у встановленому порядку екзаменаційні білети, які включають відповіді на тестові завдання, групування податків у відповідні групи, встановлення відповідностей між поняттями і визначеннями, виконання практичних завдань. Критерії оцінювання результатів наведено у програмі екзамену.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття і зміст економічної категорії страхового захисту.
2. Виникнення і розвиток страхування.
3. Сутність і основні функції страхування.
4. Принципи страхування.
5. Класифікація страхування за об'єктами.
6. Класифікація страхування за формами проведення.
7. Суть та основні характеристики ризику.
8. Класифікація ризиків.
9. Оцінка і визначення доцільності страхування ризику.
10. Суть і основні види страхових ринків.
11. Структура і порядок визначення страхових тарифів.
12. Посередники у страховій діяльності.
13. Підготовка і укладення страхових договорів.
14. Основні етапи розвитку страхового ринку.
15. Суб'єкти страхового ринку.
16. Права і обов'язки страховика.
17. Організаційні форми страховиків.

18. Створення і функціонування страхових компаній.
19. Ліквідація і реорганізація страхових компаній.
20. Фінансування діяльності страхової компанії.
21. Права і функції органів державного нагляду за страховою діяльністю.
22. Правове забезпечення страхування.
23. Страхування життя.
24. Страхування пенсій.
25. Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків.
26. Індивідуальне і колективне добровільне страхування від нещасних випадків.
27. Обов'язкове і добровільне медичне страхування.
28. Страхування майна громадян.
29. Страхування майна юридичних осіб.
30. Страхування майна сільськогосподарських підприємств.
31. Страхування технічних ризиків.
32. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
33. Страхування транспортних засобів.
34. Страхування вантажів.
35. Страхування непогашення кредитів.
36. Страхування професійної відповідальності.
37. Страхування відповідальності виробника за якість продукції.
38. Зміст і методи перестрахування.
39. Основні форми перестраховальних операцій.
40. Доходи страховика і їх характеристика.
41. Витрати страховика, їх склад і характеристика.
42. Порядок визначення фінансового результату страховика.
43. Оподаткування діяльності страхових компаній.
44. Фінансова надійність страховика.
45. Платоспроможність страховика і умови його забезпечення.
46. Показники платоспроможності та порядок їх обчислення.

6.6. Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Страховання»

Разом 90 год.: лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 42 год.,
модульний контроль – 6 год

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовний модуль I	Страховання і його місце в управлінні ризиками	51 бали	Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	Тема 4. Страхова організація	10 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 2. Класифікація страхування	Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди		
			Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання			
			Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності			
Змістовний модуль II	Особисте та майнове страхування	73 балів	Тема 7. Страхування життя та пенсій	Тема 9. Медичне страхування	10 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 8. Страхування від нещасних випадків	Тема 10. Страхування майна юридичних та фізичних осіб		
			Тема 10. Страхування майна юридичних та фізичних осіб	Тема 11. Страхування транспортних засобів та вантажів		
			Тема 11. Страхування транспортних засобів та вантажів	Тема 12. Страхування кредитних та фінансових ризиків		
Змістовний модуль III	Страховання відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика	72 бали	Тема 13. Страхування загальної цивільної відповідальності	Тема 15. Перестраховання	10 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 14. Страхування відповідальності на транспорті	Тема 16. Визначення страхових тарифів		
			Тема 16. Визначення страхових тарифів	Тема 17. Доходи, витрати та прибуток страховика		
				Тема 18. Фінансова надійність страховика		

8. Рекомендована література

Основна:

1. Мельник Т.А., Сибірцев В.В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
2. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Страхування в Україні: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2021. 420 с.
3. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 №85/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Сосновська О.О. Страхування : навч. посіб. К. : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2021. 327 с.

Додаткова:

5. Говорушко Т.А. Страхові послуги : навч. посіб. 3-є вид. К. : Центр учбової літератури, 2017. 344 с.
6. Горбач Л.М., Каун О.Б. Страхування : навч. посіб. К.: «Кондор», 2011. 520 с.
7. Дема Д.І., Віленчук О.М., Демянюк І.В. Страхові послуги: навч. посіб.; за заг. ред. Д.І. Деми. 2-е вид. перероб. та допов. К. : Алерта 2013. 526 с.
8. Журавка О. С. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
9. Плиса В.Й. Страхування: підруч. К. : Каравела, 2016. 471 с.
10. Фисун В.І., Ярова Г.М. Страхування: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів: рек. МОНУ. К. : Центр учбової літератури, 2011. 227 с.
11. Харитонов Є.О., Сафончик О.І., Адамова О.С. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с.

Інтернет ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Онлайн-журнал про технології страхування Форіншурер. URL : <https://forinsurer.com/>